

Dobrih posestnikov in le takim posestnikom, o katerih poštenosti in gospodarski sposobnosti je odbor posojilnice prepričan.

Iz teh bančnih polomov pa se moramo naučiti enega, da je varnost vloge prva zahteva, od katere ne smemo odstopiti tudi ako ponujajo še višje obresti. Varno pa je naložen denar tam, kjer gospodarijo pošteno in previdno. Tako gospodarstvo pa je pri kmetijskih hranilnicah in posojilnicah, kjer gospodarji, ki jamčijo tudi sami s celim svojim premoženjem, dobro pretehtajo, komu dovolijo posojilo in na kako jamstvo. Ne moremo pa reči kaj takega o gospodarstvu bank, kjer evetne špekulacije, kjer se hočejo posamezniki okoristiti na račun vlagateljev in ne vprašajo, ali je to pošteno ali ne. Za to smo navedli dokaze zgoraj, navesti pa jih bomo mogli najbrž kmalu še več.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Bolgarska vlada je dala zahtevano zadoščenje radi napada na našega vojaškega zastopnika v Sofiji in s tem je spor srečno poravnal. Neljube posledice bomo pa lahko imeli radi protesta, katerega je vložila naša vlada v Atenah za slučaj, da Grki odpravijo monarhijo in vpeljejo republiko. Do tega čisto nepotrebnega protesta nas je pripravila rumunska vlada, ki se v prvi vrsti briga za položaj sorodnih vladarskih hiš na Balkanu. Sedaj smo se izjavili proti republiki na Grškem, ki nas čisto nič ne briga, kako bomo pa izgledali, če grški narod pri volitvah ali pa še prej s plebiscitom pokaže, da ne mara več kralja?

Prijateljstvo Beograda napram Rumuniji pa gre še v drugih ozirih preko meje in to se dokazuje sedaj tudi v tem, da je naša vlada prepustila brez vsake potrebe Rumuniji mesto Zombolj in okolico. Rumuni poprej nikdar niso mislili in računali, da dobijo ta del našega ozemlja in po določilih mirovnih dogovorov niso imeli niti najmanjše pravice, kaj takega zahtevati. Kar na enkrat so se pa spomnili in sprožili zahtevo po tem kraju pred našo razmejitveno komisijo. Ta je par let že lenuharila in žrla velike dijete, bilo je že vse polno napadov po beograjskih listih, da prav nič ne dela, ko so pa Rumuni zahtevali Zombolj in okolico, je pa ta lena komisija takoj to zadevo sprejela in beograjska vlada bo sedaj Rumunom ustregla. Do tega jo vodi skrajna brezbriznost za državne potrebe in koristi ter golo strankarstvo. Mesto Zombolj se okoli, ki ima industrijo ter zelo napredno gospodarstvo, šteje okrog 20.000 prebivalcev, ki so po večini Nemci in Madžari, par vasi, ki jih dobimo mesto tega od Rumunov, pa imajo samo 2000 prebivalcev, ki so po večini Srbi. Vlada si misli, Nemci pri volitvah itak ne bi glasovali za radikalno stranko, zato proč z njimi in celim okrajem, ker dobimo par srbskih vasi s par sto radikalnih volilcev.

Finančni parlamentarni odbor zbora je stalno v treh oddelkih, ki razmotrivajo proračune posameznih ministrstev. Ob tem razmotrivanju so najbolj zanimivi posamezni fond ministrov. Vsak minister ima poleg proračuna še posebne milijonske zneske, ki se odtegujejo vsakemu naziranj.

Minister notranjih zadev imam tak fond v znesku 5.000.000 D, letos povečan za 576.000 D. Temu nasproti se predlaga za prvo pomoč ob priliki elementarnih neugod v celi državi le znesek — 1 milijon D.

Minister zunanjih zadev ima dispozicijski fond v znesku 10 milijonov din., razen tega še dodatek radi kurzne razlike nad 50 milijonov D, v celem nad 60 milijonov D.

Minister vojne ima dispozicijski fond v znesku 2 milijona dinarjev in dodatek radi kurzne razlike v znesku nad 2 milijona D, v celem nad 4 milijone D.

Minister financ razpolaga z odobrenjem ministrskega sveta z budžetskimi rezervnimi krediti, ki znašajo 122 milijonov D in so letos za celi — milijon manjši ko lani.

Razen tega ima finančni minister na razpolago fond »krijumčarski« (tihotapski), v katerega se stekajo velike kazni za tihotapstvo in mora biti zelo velik. Značilno je, da o tem fondu v proračunu ni duha ne sluha in da je le slučaj razkril ta — tajni fond.

Za te fonde se razen krijumčarskega fonda, katerega visokost ni znana, zahteva v proračunu 200.400.000 dinarjev, za 100.000 dinarjev več kakor znaša proračun ministrstva kmetijstva in vod.

Ti izdatki bi lahko popolnoma odpadli, ako bi se pri nas vodila dobra in pravična notranja in zunanja politika in omejil militarizem.

Finančni in trgovinski minister ter direktorji Narodne banke so zborovali in sklenili, da mora ostati pri deflaciji, to je, da se ne smejo tiskati novi bankovci, češ, da se bo dinar dvigal, če ga ne bo mnogo na tržišču. Ta politika je dobra, kjer je dobra in poštena uprava, pri nas, kjer uprava meče milijarde skozi okno in kjer so krediti samo za Srbe, pa taka politika zopet odpira vrata zlorabam in krivicam nad prečani in nad hrvaškimi in slovenskim gospodarstvom. Narodna banka je dala na primer propadli beograjski Ujedinjeni banki 10 milijonov dinarjev kredita, četudi bi morala vedeti, da ta banka zelo slabo posluje. Kakor davčno, tako urejujejo v Beogradu tudi finančno politiko samo korist Srbije in v škodo prečanskih krajev.

V nedeljo so odpovali odposlanci našega parlamenta na Poljsko. Pred odhodom je dr. Korošec vladi sporočil, da bodo naši poslanci Poljakom priporočali »blizanje z Rusijo, ker je to velika potreba vseh slovenskih narodov in držav. Nastopil je proti temu, da se boče tega odposlanstva udeležiti tudi profesor dr. Ilešič,

ki za srbsko-radikalni denar blati in obrekuje slovenske, za svoje pravice vnete izobražence kot avstrijance. Slovenski zastopniki nočejo imeti ničesar skupnega s takim človekom ter zavračajo tudi zahtevo vladnih poslanev, da bi vsak poslanec za to pot moral dobiti še 170 frankov na dan na stroške naših davkoplačevalcev.

Zborovanje naših zaupnikov je vzbujalo skozi tedne veliko zanimanje v Beogradu in Zagrebu, sedaj je pa vladni Beograd, ki je našo stranko presojal na svoj, kupoprodajni način ostal osramočen, dočim Zagreb dobiva nov dokaz, da so Slovenci narod, ki zna braniti svoje pravice, odločno izrazi svojo voljo ter tudi ceniti zavezništvo v boju proti centralizmu.

NEMCIJA.

Pretečeni teden so nemški fašisti poskusili s pučem na Bavarskem. Zanašali so se da bo državni komisar von Kahr potegnil z njimi, a so se zmotili. Razorožil in razgalil jih je že drugi dan ter več voditeljev pozaprl. — Bavarska ima od fašistov že dovolj, mogoče je pa, da se bodo še po drugih nemških deželah poskusili fašistični prevrati. — Nemški kronprinc se je vrnil na svoje posestvo v Sleziji. Antanta je sklenila proti njegovi vrnitvi protestirati, a je njeno sporočilo prišlo prepozno v Berlin. Nemška vlada sedaj sporoča, da se kronprinc ne bo oddaljal s svojih posestev v Sleziji in da se v nikakem oziru ne bo vmešaval v politiko. Francija pa s tem odgovorom ni zadovoljna in bo zahtevala od Nemčije izročitev bivšega prestolonaslednika.

NA BOLGARSKEM

je bil te dni ubit zopet eden od ministrov prejšnje kmetijske vlade in sicer Duparinov, Stambolijskijev tovariš in poljedelski minister. Uradno poročilo pravi, da je skočil iz vlaka, ko so ga vozili v Sofijo v 6 letno ječo, in da je bil ustreljen na begu, ker se ni hotel predati. To uradno poročilo o smrti bivšega ministra Duparinova je na las podobno onemu o smrti Stambolijskega. — Nikdo ne dvomi, da gre tu za prosti umor, ki ga je naročila bolgarska vlada, da se za vedno odkriža moža, ki je imel med ljudstvom zelo mnogo pristašev.

ZADRUŽNO-SOCIALNI TEČAJI:

- Zadružno-socialni tečaje se vršijo od dne 19. do 30. novembra t. l. po naslednjih sodnih okrajih:
19. novembra (ponedeljek) ob pol 9. uri dopoldne: Slovenjgradec v prostorih hranilnice in posojilnice (za sodni okraj Slovenjgradec).
 20. novembra (torek) ob 9. uri dopoldne: Šoštanj v cerkveni hiši (za sodni okraj Šoštanj).
 22. novembra (četrtek) ob pol 9. uri dopoldne: St. Jurij ob Taboru v cerkveni hiši (za sodni okraj Vransko).
 23. novembra (petek) ob pol 9. uri dopoldne: Rečica ob Savinji v gostilni Čujež (za sodni okraj Gornji-grad).
 26. novembra (ponedeljek) ob pol 9. uri dopoldne: Laško v društveni dvorani (za sodni okraj Laško).
 27. novembra (torek) ob pol 9. uri dopoldne: Celje v hotelu »Beli vol« (za sodni okraj Celje).
 29. novembra (četrtek) ob pol 10. uri dopoldne: Rogatec v kaplaniji (za sodni okraj Rogatec).
 30. novembra (petek) ob 9. uri dopoldne: Šmarje pri Jelšah v gostilni Gradt (za sodni okraj Šmarje).

Tedenske novice.

Naš lavantinski škof dr. Karlin je imenovan za upravitelja Prekmurja in Meziške doline. Prekmurje je spadalo dosedaj pod sombotelsko škofijo, Meziška dolina pa pod Celovec.

Duhovniške vesti. Župnija Majšberg je podeljena g. Rajmundu Bratanič. Prihovski g. župnik Karol Kumer je imenovan duhovnim svetovalcem.

Shodi naših poslancev v nedeljo, dne 18. novembra: Palež: Sv. Martin na Pohorju po sv. maši ob pol 11. uri v društveni dvorani (v kaplaniji). Kugovnik: Sv. Danijel na Koroškem po sv. maši pri cerkvi. Krajnc: Pišce po rani sv. maši v verandi g. Ivana Kostevc. Vrečko: Sv. Križ na Slatini po rani sv. maši v Društvenem domu. Zebot: Sv. Peter pri Mariboru po rani sv. maši v samostanski šoli.

Orliški tečaj za mariborsko srenjo. Od 19. do 25. t. m. se vrši v Mariboru orliški organizatorični in tehnični tečaj. Vdile se bodo nove vaje in podal se bo poduk v poslovanju krožka. Vsak krožek naj pošlje vsaj po eno zastopnico. Župnije, kjer še nimajo krožka, naj pošljejo po eno mladenko, ki bo sposobna prevzeti vodstvo orliškega krožka, ki se mora ustanoviti v vsaki župniji.

Mladenke in tudi žene cele lavantinske škofije, ne pozabite, da se vršita dne 18. t. m. v Celju v Narodnem domu in dne 25. t. m. v Mariboru v dvorani v Lekarniški ulici 6 ženska tečaja. Oba tečaja bo vodila našim dekletom že dobro znana Dorica Angela Piskernik iz Ljubljane. Tečaja bodeta letos izredno zanimiva in bodo dobile na njih naše mladenke navodila za delovanje v dekliških zvezah za celo leto. Zato, mladenke, kar vas je v spodnjem delu zelene Stajerske, vse v nedeljo, dne 18. t. m. v Celju! Mladenke gornjega dela Stajerske pa vse v nedeljo, dne 25. t. m. v Mariboru! Ženski spol je bil prvi in naj ostane prvi, kjer gre za izobrazbo in dobro stvar. Železniška zveza ugodna, da boste še isti dan doma.

Nemški poslanci vlečejo raje z radikali Srbi, z Pašičem, samo da bi zavlekli avtonomijo Slovenije. Raje pomagajo Pašičevi vladi nalagati nove davke, nego da bi pomagali vreči srbsko radikalno vlado. Nemci in radikalni Srbi nas sedaj skupno gulijo; skupno nam vlečejo kožo s hrbita. Nemci delajo to iz slepega sovraštva do Slovencev, a Srbi-radikalni, da si Beograd napolni žepe in kase. Nem-

cem je ljubše, da propada kmet in obrtnik — če tudi Nemec — samo, da še Slovenija tako brzo ne dobi avtonomije in z njo lastne kase. Obžalovanja so vredni oni ljudje, ki so glasovali za nemške kandidate. Nemci sami se že jočejo...

Ne pozabite na »Dijaško večerje«! Odbor »Dijaške večerje« v Mariboru nasiti vsak večer 66 pridnih pa revnih študentov z dobro tečno hrano. Ti študenti bi drugače bili brez vsake večerje in bi morali strašno stradati. Prijatelji pridne mladine, ne pozabite teh študentov! Darujte za nje krompir, fižol, koruzo, žito ali kako drugo živilo. Vsak najmanjši dar se hvaležno sprejme. Kdor pa nima živil, pa naj po svoji moči daruje v denarju. Spomnite se »Dijaške večerje« posebno v veselih družbah, na gostijah, na sedminah. Darovi se naj pošiljajo na naslov: »Dijaška večerja« v Mariboru v tiskarni sv. Cirila. Za darove se v imenu revnih dijakov že vnaprej zahvaljuje dr. Anton Jerovšek, ravnatelj Cirilove tiskarne kot predsednik »Dijaške večerje«.

Mariborske novice. V Mariboru je umrl ravnatelj mestne klavnice Kern. Po rodu je bil Nemec. Dvema židoma so zaplenili na mariborskem glavnem kolodvoru 3600 zlatih turških lir in 196 liver šterlingov. V našem denarju znaša zaplemba poldrugi milijon dinarjev. Žida se pišeta Barech in sta brata. Zlato sta nameravala iztihatapiti v Avstrijo, a so ju zasačili, denar odvzeli, tihotapca pa zaprli. — Č. g. dr. Ivan Jančič, župnik pri Sv. Petru v Sav. dolini je poslal za Dijaško semenišče v Mariboru 17 meterskih stotov živil, za bogoslovje 15 meterskih stotov in za akademike 11 meterskih stotov živil. Blagumu mladino! Juba kakor vsem darovalcem naj Bog stotero povrne. — Po Pohorju nad Mariborom je kradel, ropal in tihotapil že nekaj let sem pohorski strah neki Mihael Germež. Te dni se je posrečilo izslediti njegovo skrivališče v gozdu v neki votlini. Sentlovrenski žandarji in nekaj lovčev je v noči obkobil votlino in pozvali so Germeža, naj se uda. Germež je začel streljati; oblegovalci pa v votlino. Ko je Germež uvidel, da je izgubljen, se je sam ustrelil v votlini, a je bil že tudi ranjen. V votlini so našli več pokradenih stvari.

Iz Meziške doline. Blagoslov ljubeznipolne vladajoče velesrbske radikalne stranke se je že začel razlivati po naši dolini v obliki poštnih položnic, ki jih je nam poslal davčni urad. Ljudem je kar zastala sapa, ko so čitali ogromne številke, ki oznanjajo, kako marajo poplačati ujedinjene. Najprej je nam vlada ugrabila 20 procentov pri kolekovanju bankovcev, potem tri četrtinke pri zamenjanju kron za dinarje, nato je upeljala še visoko carino in trošarino, ki grozno podražuje vse kmetijske potrebščine, zdaj pa nam še predpisuje tako nezasišano visoke neposredne davke, ki znašajo z invalidskim davkom vred 78krat toliko kot prej v mirnem času. To je pa vendar malo preveč! Beremo, kako sovražno Italijani stiskajo podjarmljene Slovence hočejo jim vzeti njihov jezik, a živeti jih vendar še hočejo pustiti in gospodarsko jih nočejo uničiti, a naši bratje, ki so nas osvobodili, nas hočejo gospodarsko uničiti in popolnoma izžeti. To ni ljubezen, to je brezsrčni balkanizem, ki ga goji naš nesrečni centralizem. Ni čuda, da se ljudji polašča jeza in nevolja, mrmranje gre od hiše do hiše in kletev se sliši iz stoterih ust; zraven pa se nam rogajo še nekdanji nemčurji z zaničljivim, škodoželjnim posmehom, češ: To imate zdaj! To je hudo! Kam bo to pripeljalo? In v tem času so nekateri ljudje še tako drzni, da ustanavljajo po raznih krajih naše doline srbsko radikalno stranko. Čudimo se potrpežljivosti naših ljudi, da ne vzamejo palice v roke ter tem ljudem zalutijo v obraz: »Pojte proč od nas, vi, plačani izdajalci našega slovenskega naroda, vi grobokopi naše sreče in našega blagostanja! Začnite vendar enkrat te ljudi bojkotirati! Kdor je zapisan srbski radikalni stranki, naj gre od nas! Za take ljudi med nami ni prostora, za nje je Macedonija.«

Iz Meziške doline. Dohodnina. Pred par mesci je davčna oblast v Slovenjgradcu poslala občinam seznam onih strank, ki morajo plačati dohodnino s pripombo, da naj se oni, katerim se zdi predpisani dohodninski davek neopravičen, pritožijo v teku 14 dni. Mnogo pritožb se je vložilo, pa škoda kolekov, zakaj: vse pritožbe so bile zastoj. Ravno zdaj razpošilja davčni urad položnice za vplačila davka in s čudom gledamo, da se je vsem strankam namesto kakšne olajšave dohodninski davek zvišal za 100 procentov onega zneska, ki je bil prvotno predpisan. Slišimo, da vlečejo davčni uradi tri procente onih davkov, ki jih iztirjajo od ljudstva. Ali je res pohlep po teh treh procentih te ljudi tako otmil, da ne poznajo več nobene mere. Ni čuda, da je vsled tega zavladalo največje ogorčenje po celi dolini. Vemo, da tudi ob času vojske pri odjemanju žita in živine gotovi ljudje iz prevelike državnosti ter lastne sebičnosti in dobičkaželjnosti niso imeli usmiljenja za ljudstvom. In konec? Svet še ni obstal, ampak se še vedno suče!

Blagoslavljanje novih zvonov na črešnjevski podružnici Sv. Treh kraljev. Spodbudna slovesnost. Na predvečer zahvalne nedelje je duhovništvo ob obilni udeležbi spremljalo tri bronaste zvone »sv. Trije kralji, Srce Jezusovo, Srce Marijino« na svetovsko ozaljšan trikraljski grič v Jelšovcu. Pozdrav g. župnika iznad venčanega voza: Prvi zvon »sv. Trije kralji« naslovljen, bodi vrlim okoličanom zvezda vodnica do nebeškega Betlehema! Drugi »Srce Jezusovo« naj bi postal in ostal hrepenenje nebeških višav mladeničem in možem, kojim je poklonjen. Tretji, milo »Srce Marijino« kriščen, bodi veselje dekliških in materinskih src, kojim je posvečen. — Prišla je zahvalna nedelja, zadnji lepi dan. Cerkev Sv. Treh kraljev v Jelšovcu je, kakor povsod trikraljska cerkev, obsežna; a tokrat je bila premajhna. V celih procesijah so namreč priromali častilci sv. Treh kraljev iz črešnjevke, makolske, studeniške, laporske, slovenjebistriške župnije. Ob asistenci osmero duhovnikov je zvone blagoslovil g. dekan Josip Cerjak. Pridigoval je župnikov sošolec, slovenjebis-

trški kaplan g. Franc Strmšek. V presunljivem govoru, dovršenem po obliki in neprekosljivem po notranji vrednosti, je opeval zvone, ki naj oznanjajo, kakor daleč so slišni, slava Bogu v višavah pa mir zemljanom. — Pripomniti je, da sta bila manjša zvona vsled disonance s prvim dvakrat vlita. Važen migljaj za naročevalce zvonov, da se ni treba slepo zanesti, pa zvone brez izvedenske preskušnje prevzeti.

Poboj v Kočnem. Dne 4. t. m. ob priliki blagoslavljanja novih zvonov pri podružnici Sv. Treh Kraljev je prišlo v Kočnem pri gostilni Dreo na okrajni cesti do obžalovanja vrednega dogodka. Trije mirni fantje iz Move vasi pri Slov. Bistrici so se vračali zvečer domov iz Studenice, kjer so bili na obisku pri stricu. Ko pridejo do gostilne Dreo, jih je napadlo več oženjenih možakarjev in razvil se je pretep, ki se je končal z ubojem. Eden izmed bratov Feis se je zgrudil na tla težko poškodovan, njegov brat in še en drug fant sta pa dobila tudi več poškodb. Težko ranjeni Feis je drugi dan umrl na zadobljenih poškodbah. Žalostno je, da se je v tej, dosedaj mirni vasi dogodil tak zločin, še bolj žalostno pa je to, da so glavni povzročitelji zločina oženjeni možje, ki bi morali imeti že nekoliko pameti.

Ročna borba med šmargečkimi Sokoli in rošnjaškimi fanti v Rošnji pri Smigovcu. Od St. Janža na Dravskem polju poročajo: V nedeljo, dne 4. novembra se je vršila pri Smigovcu v Rošnji takozvana »Plesna veselica«, v resnici pa je bila divjaška veselica šmargečkih zloglasnih Sokolov z učiteljem Jarcem in njegovo milostljivo na čelu. Takšnega dirindaja še ni bilo v Rošnji. Celo noč se je vpilo in tulilo prav po sokolski navadi tako, da nam ni bilo mogoče zatisniti očesa. — Slišali smo tak vik in krik, da smo mislili, da je to noč obrana vsa zverina celega sveta pri Smigovcu. Ko je bilo že vse pijano, so začeli Sokoli metati prazne kozarce iz kota v kot, mi Rošnjačani pa smo jim pomagali, da če smo izzivani, tudi znamo v ročni borbi z kozarci nastopiti, čeprav nismo telovadci Sokoli, Jarčevi trabanti. Pokazali smo jim, da v Rošnji ni prostora za sokolske razgrajbe in smo jih vso noč vadili v ponižnosti in premagovanju samega sebe. Vi šmargečki nočni tički-Sokolovi, najbrž ne boste več prišli razgrajati k nam mirnim Rošnjačanom in vam tudi odsvetujemo. Mi rošnjaški fantje smo prepošteni, da bi se pajdali s takšno sokolsko pretepaško družbo. Sicer pa vi fantje šmargečani niste krivi toliko svojih slabih razvad, a vi ne morete biti boljši, kajti učenec ni nad učiteljem! Mi vas le pomilujemo radi vaše zaslepljenosti, da se daste za nos voditi od orjunskih učiteljev Jarc-Kovačič, ki se vam za hrbtom v pest smejejo. Mi rošnjaški fantje pa se ne damo za nos voditi od liberalnih zgagarjev, tudi s kakšno plesno veselico in ne s sladko smejočo šmargečvko nas ne bosta preslepila, ker imamo že toliko pameti sami, da vemo, kam pes taceo moli. Smigovca in njegovo ženo pa bo menda tudi pamet srečala, da ne bosta več dajala prostora pod krinko »plesne veselice« za ročno borbo s kozarci. — Zdravo!

Novice iz Loč. V nedeljo, dne 28. oktobra, se je vršil ob obilni udeležbi ustanovi občni zbor orlovskega odseka v Ločah. Priglasenih je 32 mladeničev, med temi 8 bivših vojakov. Bog živ! Le krepko naprej! — Za misijone so naša vrla dekleta nabrala 3820 K in razprodala še 28 misijonskih koledarjev in 24 »Katoliških misijonov.« Sedaj je v teku pobiranje za naše dijake. Bog daj veliko sreče!

Smrt uglednega našega pristaša. Pri Sv. Barbari v Halozah je umrl po hudi bolezni posestnik in župan gosp. Anton Arbeiter. Bil je zvest naročnik »Slovenskega Gospodarja.« Dalje je bil predsednik tukajšnjega izobraževalnega društva, načelnik kmetijske podružnice, blagajnik Podpornega društva za uboge šolarje itd. Z dušo in telom je bil somišljenik SLS, na katere program je bil tudi izvoljen županom občine Gruškovce. Sploh je bil mož zelo veren, poštenjak in gostoluben ter skrben oče svojim otrokom, sosedom pa dober sosed. Vdovi in otrokom izrekamo sožalje, rajnemu pa želimo, naj v miru počiva!

Opomin od Velike nedelje. Že četrto leto krije zemlja našega nezabljenečega č. g. župnika Menharta. Tužno se mi zdi, ko se večkrat spominjam na najine pogovore, berem njegove spodbujajoče besede, katere mi je blagopokojni v življenju večkrat pisal na bojišče. A danes ga ni več! Le njegov spomenik zazre moje oko, ko pridem na velikonedeljsko pokopališče, a čakan že četrto leto, kdaj se bo vdelala v spomenik blagopokojnega slika. Prostor za isto je kamnosek že zaznamoval pri izklesanju napisu in pri tem je še danes ostalo. Slika noče sama v spomeniku. Velikonedeljski govore različno in da se pokojnemu ne dela krivice, pozivamo prizadetega, da da nemudoma napraviti njemu zaukazano delo, da se tako obvaruje nadaljnih sumničenj.

V Prekmurju je vse ljudstvo, razun verižnikov, proti srbski radikalni stranki. Vse obsoja one grde ljudi, ki so hoteli premotiti g. Siftarja in ga dobiti na svojo stran. Pašičevi agenti si sedaj niti med ljudstvo več ne upajo, tako so ljudje razburjeni in razjarjeni proti njim. Saj bi pa tudi bil vsak norec, kdor bi šel z radikali, ki nam s pomočjo Nemcev in Turkov nalagajo tako strašne davke.

Novice od St. Ilja pod Turjakom. Ustanovljeno imamo Sadjarsko društvo, ki pod vodstvom nadučiteljevim dobro napreduje. Pred kratkim je imelo sestanek, na katerem je poročal strokovnjak o vrstah sadja, ki v naših krajih najbolj uspeva, pred vsem bobovec in mašancl, za sadjevec je pa po izkušnjah najbolj priporočal domačo tepko. Kmetovalci! Poprimimo se sadjereje in sploh vseh kmetijskih opravil, ki nam jih navajajo kmetijski strokovnjaki. Mi se vse premalo zavedamo, da se pri naših kmetijah še da mnogo izboljšati. Zato večkrat kmetijsko-izobraževalne sestanke. — Letina je bila pri nas dobra. Skoraj vsak je zadovoljen spravljal svoje pridelke. Na dobro oddelanih

kmetijah je dal mernik posejanega žita 7—9 mernikov. Pri nekaterih kmetih je tudi sadje izvrstno obrodilo. Posebno v okolici St. Ilja imajo kmetje precej sadjevca za oddati. — Izobraževalno društvo z odseki se vstrajno giblje. Fantje in dekleta imajo svoje mesečne sestanke. Dekleta so pred kratkim vpisale igrice »Goslarica naše ljube Gospe«, ki je pod vodstvom g. kaplana dobro uspela. Fantje pa prirede igrice »Čevljar.« Igrice pri naših društvih naj bi ne bile pregoste. Dve ali tri igrice letno zadostujejo, kajti ako so prepogoste, izostane izobraževalno delo. Torej v naša društva več gospodarsko-vzgojnih sestankov, a manj igranj. Fantje in dekleta, prihajajte redno na sestanke! — Požarna bramba gradi nov Gasilni dom v bližini cerkve sv. Ahacija, ki bo pod vodstvom tukajšnjega predsednika požarne brambe kmalu dogotovljen. Požarne brambe imajo lep namen, pomagati bližnjemu v nesreči, toda razne prireditve pri nekaterih trajajo predolgo v noč, ki so navadno združene s popivanjem. Vse do prave mere, za vsako prireditve v društvih naj bi bila 9. ura zvečer meročajna, kar je več, je potrata časa in denarja, ako se prireditve vrši v gostilni.

Zopet kmalu kaj. Iz Dobrne pri Celju poročajo: Če bi bila Dobrna malo bolj združena z ostalim svetom, tedaj bi prišle prireditve kot je bila »Mlinar in svetova hči«, do prave veljave! Kajti igralci so se potrudili, da so občudovanja vredni! Naj jih zato vsaj tu javno zahvalimo za njihov trud! Bog jih živi! Pa zopet kmalu kaj!

Zalosten občni zbor demokratske stranke. Iz Sv. Petra pod Sv. Gorami nam poročajo: Ustanovni občni zbor JDS, ki se je dne 4. novembra t. l. vršil v prostorih našega dohtarja, je zelo klaverno potekel. Krog 20 hakov, ki so večinoma odvisni od dohtarja, je prišlo poslušat govornika. Ljudje so govorili, da pride neki Svincler razlagat demokratski evangelij politično nezrelim Šentpetranom, pa so se varali. Prišel je le Spindler iz Maribora. Dohtar v strahu, da bo moral govoriti golim stenam, je poslal kakor evangelijski kralj svoje hlapce — osebo malega Šurekovega Jura — na vse pole in prelaze, da šentpeterske demokrate dovede skupaj, pa ne na pojedino; iste so bili deležni le Spindler in Zdošek, pa mogoče tudi priganjač Šurekov Jura, kar nam pa ni znano. Znano nam je le to, da je žena Premrlečevega Joža — Marička tisti dan pokazala vso svojo kuharsko umetnost in celo dohtarja spravila do tistega okusa, katerega je za časa svojega 12 letnega študiranja medicinske vede popolnoma izgubil. Da je pa spravil tistih par mandlcev skupaj na zborovanje v svojo hišo (v javnem prostoru ni imel poguma) je vzrok njegov teror. — Sicer se po St. Petru itak ne damo terorizirati od njega, ker imamo v Kozjem boljšega in veliko bolj prijaznega zdravnika, kot je naš. Toliko za danes o dohtarju. — Prihodnjic pa še več!

»Naprednjakov« ne marajo nikjer. Od Sv. Petra pod Sv. Gorami smo prejeli. Pred kratkim je »Jutro« vabilo napredne učitelje, da kompetirajo na izpraznjeno nadučiteljsko mesto v Sv. Petru. Povdarjalo je, da je ljudstvo učiteljstvu zelo naklonjeno. O ja, ampak samo takšnim, kot je bil naš nezabni gospod nadučitelj Moric, ki se je pred kratkim poslovil od nas in za katerim žaluje cela šentpeterska fara. Da bi pa k nam prišel kak Kravarič, ki sliši na ime Janko ter se bolj zanima za frajlice, kakor pa za šolo — in katerega naš dohtar na vse kriplje pri vseh mogočih činiteljstvih protežira — temu mi odločno protestiramo. Če pa pride, se mu lahko zgodi isto, kakor naprednemu učitelju Gostinčarju, kateremu so »naprednemu učiteljstvu« naklonjeni Šentpetrani streljali v slovo pri odhodu. Vprašamo pa višji šolske svet, kako je to, da to človeče biva več časa v St. Petru, kot pa na svojem definitivnem mestu v Viršanju? Ljudstvo se zgraža nad takim početjem, zato pa kličemo merodajni oblasti: Zganite se! Po St. Petru prodaja svojo politično modrost dohtarjev sin Dušan, ki pravi, da bo tudi dohtar »vsega zdravilstva«. Pa zdaj še ni v nobeni univerzi vpisan, ker ne vemo, kje bi bila kaka univerza, ki bi sprejemala dijake »rez mature« — mogoče samo živinski padar Turšič v Desiniču na — Hrvatskem. Apnar Sodanjski Tinček se zelo zavzema, da bi prišel na izpraznjeno nadučiteljsko mesto napredni učitelj, v bojazni, da drugače demokratariji popolnoma izginejo iz šentpeterskega površja. Mi mu svetujemo, če že hoče kakšno karijero napraviti, pa naj gre v Beograd, kjer še veliko naprednega apna rabijo in komaj čakajo na našega Tinčka. Gotovo bo tam dobil kako kolajno, katera mu zelo manjka posebno tedaj, ko gre na slavnostno večerjo k dohtarju.

Demokratski shod v Podsredi. V nedeljo, dne 4. novembra se je po tritedenski agitaciji vršil pri nas shod JDS. Na shodu je bilo kvečjemu 20 ljudi, všteti gostje, ki so bili slučajno v gostilni, nekaj naših pristašev, trije samostojneži in trije govorniki JDS: eden iz Maribora (Spindler), eden iz St. Petra pod Sv. gorami (Kunej) in eden iz Brežic (Holly). Govorniki so povdarjali, da bi morali liberalci tako skupaj držati, kakor to delajo pristaši Slovenske ljudske stranke.

Naša prireditve v Kozjem. V nedeljo, dne 4. novembra je priredila Dekliška zveza v Kozjem igrice »Svoje glavna Minka.« Velika dvorana g. Podlinška je bila polna. Vre igralke so svoje vloge zelo dobro rešile in občinstvo ni štedilo s ploskanjem. Društveno življenje je začelo v kozjanskem okraju prav lepo napredovati.

Cene živil v Avstriji in Nemčiji zopet strahovito rastejo. Vrednost avstrijskega denarja zopet pada. Ošabne Nemce strašno tepe šiba usode. — Na naših tržiščih z žitom in moko pa se opaža rahlo padanje cen. Izvoza za žito in živino ni skoro nobenega. Amerika in Rusija zakladata Evropo z žitom. Živine pa imajo že povsod sami dovolj.

Gospodarstvo

IZ SEJE KMETIJSKE DRUŽBE.

Dne 6. t. m. se je vršila seja glavnega odbora Kmet. družbe. Iz predsednikovega in tajnikovega poročila bi bilo posneti nekaj važnih točk, kakor n. pr:

Emajlirana posoda, katero je prejšnje vodstvo družbe naročilo brez vedenja glavnega odbora in ki obtežuje bilanco za več sto tisoč kron, se je začela zopet razprodajati. Sklene se opozoriti podružnice potom okrožnice na to blago.

Vino. Predsednik g. profesor Jarc povdarja važnost trgovskih pogajanj z Nemško Avstrijo glede izvoza naših vin in po daljši utemeljitvi se sprejme predlog odbornika g. Košarja, prositi vlado, da pritegne k tem trgovskim pogajanjem po enega slovenskega eksperta od vinogradnikov in vinske trgovine.

Kuga in živinski sejmi. Radi kuge je prepovedanih več živinskih sejmov, kar je v ogromno škodo našim kmetovalcem. Ker v Sloveniji ni živinske kuge, ampak se ista razširja po prignani živini iz Hrvatske, ki se goni večinoma po prepovedanih potih na Stajersko, se sklene doseči, da dobi tuja živina na domačih sejmiščih svoj posebni oddelek in da pazi vlada bolj strogo na živinske mešetarje, katerim se naj podeli koncesija, ne pa samo obrtni list, kakor do sedaj.

Premiranje bikov se ne bo vršilo, ker vlada nima denarja. Odbornik Brenčič je v živih besedah slikal škodo, katera nastane iz tega za našo živinorejo. Pripomni, da je hotel ptujski okraj iz lastnih sredstev premirati bike, a je pokrajinska uprava to odklonila. Celo samopomoč je že prepovedana pod sedanjim centralističnim režimom.

Borza. Kmetijska družba pristopi kot član k novoustanovljeni ljubljanski borzi.

Vagoni, ki pridejo na Kmetijsko družbo v Ljubljano, se ne smejo od tamkaj več direktno pošiljati na kmetijske podružnice, ampak se morajo razkladati, potem se mora prositi za novi vagon in po zopetnem nakladanju se smejo šele odposlati. Reekspedacija je torej prepovedana, odkar je prevzela vlada južno železnico.

Skladišča. Ker rabi Kmetijska družba večja skladišča, se izvoli odsek, da poroča o tej zadevi in stavi potrebne predloge. Kmetijskim podružnicam po deželi se dovolijo skladišča, ako za nje prosijo in izpolnijo nekatere pogoje.

Prošnja za uvoz živinske soli iz Nemške Avstrije, katero je vložila Kmetijska družba v interesu naših kmetovalcev, še danes ni rešena od naše vlade vkljub temu, da bi se družba podvrgla najstrožji kontroli ter bi se prodajala sol po lastni ceni. Nemška Avstrija ne ve, kam s tem blagom, pri nas pa ga primanjkuje. Enoglasno se sklene, urgirati to prošnjo.

Solske počitnice. Kmetijska družba je prosila višji šolski svet za preložitve počitnic na jesenski čas. Prošnja je bila odklonjena, ker gre za kmečke koristi.

Udnina. Samostojni so zopet hoteli zvišati udnino na odločni ugovor naših odbornikov in na konkretni predlog odbornika g. Brenčiča, da ostane stara udnina 20 din., so se uklonili.

Podpore. Številke so jasno pokazale, kako nam vlada od leta do leta zmanjšuje prispevke in podpore za gospodarsko šolstvo, govedorejo, prašičjerejo, drobnico, vinarstvo itd. Leta 1922 smo dobili državne podpore še okroglo 292.000 dinarjev, dočim smo dobili za leto 1923 samo 63.000 dinarjev, torej petkrat manj kakor lani, akoravno so se davki tako ogromno povečali. Za govedorejo smo dobili leta 1922 86.000 dinarjev, letos samo 36.000 dinarjev. Za prašičjerejo smo dobili lani 33.000 dinarjev, letos 17.000 dinarjev. Tako se črta pri vseh točkah. Zanimivo je, da je centralističnim samostojnim pri navedbi teh suhih števil zmanjkala sapa. Nato se je odobril račun bilance za leto 1922 ter račun izgube in dobička za leto 1922, kakor tudi proračun za leto 1924. Skupni promet za leto 1922 je znašal okrog 97.000.000 dinarjev.

Po razgovoru o nekaterih notranjih zadevah Kmetijske družbe se je seja zaključila, ker so štajerski odborniki morali odhiteti na vlak.

VINSKI TRG.

S

V zadnjem tednu minulega meseca so tudi največji vinogradniki Slovenije končali bratvo in zadnje brani mošti so kazali vsled izredno legega in toplega vremena 20 do 22 stopinj po klosterneuburski moštni tehtnici. V istem razmerju, kakor se je stopnjeval sladkor, se je tudi zmanjševala kislina in strokovnjaki sodijo, da bodo letošnja pozna brana vina slična onim iz leta 1920. Vinogradniki, ki so brali že pred 15. oktobrom, so dosegli komaj od 14 do 15 stopinj sladkorja in njihovi mošti so vsebovali od 9 do 12 odstotkov kisline ter ne bodo boljši od lanskega pridelka. Letos je pač vsak vinogradnik spoznal na lastni koži, koliko se da zboljšati vinski mošt pri lepem vremenu, ako se čaka s trgatvijo. Pohvalno moramo omeniti, da je takih vinogradnikov vedno več in da so celo manjši posestniki čakali s trgatvijo do zadnjega časa. Prvo brani mošti so se prodajali od 14—16 K, srednji od 16 do 18 K, boljše kvalitete pa, ki so vsebovale 17—19 odstotkov sladkorja, pa po 19—22 K. Vina bodo tehtala povprečno 9—11 stopinj po maligandu in vinogradniki pravijo, da ga ne prodajo pod 22—24 K z ozirom na to, da je vinska letina glede množine tako slabo izpadla. Povprečno se računi na oral komaj 4—5 hl pridelka. Vinska trgovina se v Sloveniji še ni razvila; nekaj zavoljo pomanjkanja denarja, največ pa zavoljo tega, ker čakajo kupci, kako se bo razvil letošnji vinski pridelek. Stare zaloge so že zelo izčrpane in posebno letnik 1921, ki predstavlja danes le še blago za buteljke, je težko najti. V južnih delih naše države pa je leži mnogo vina iz leta 1922, toda tako slabe kakovosti, da se daljši prevoz teh vin niti ne izplača.

Nemška Avstrija je tudi imela slabo trgatve glede količine, kakovostno pa je mnogo boljša od lanske. Mošti so